

Hi ha vida abans de la mort

Eduard Punset

Eduard Punset (Barcelona, 1936) és advocat, economista i comunicador científic, i ha estat ministre del govern espanyol, conseller de la Generalitat, diputat del Parlament català i eurodiputat. Va ser redactor econòmic de la BBC, director econòmic de l'edició llatinoamericana de *The Economist* i economista del Fons Monetari Internacional a Haití i als Estats Units. Dirigeix i presenta el programa *Redes*, de TVE, i és director de la productora audiovisual Smartplanet. Especialista en l'impacte de les noves tecnologies, va ser el padrí de la cerimònia de graduació de la UOC 2009-2010 que es va celebrar a Madrid el 27 de novembre. Aquest article és una síntesi de la conferència magistral que va pronunciar.

www.eduardpunset.es

Eduard Punset (Barcelona, 1936) es abogado, economista y comunicador científico y ha sido ministro español, *conseller* catalán, diputado catalán y eurodiputado. Fue redactor económico de la BBC, director económico de la edición latinoamericana de *The Economist* y economista del Fondo Monetario Internacional en Haití y Estados Unidos. Es el director y presentador del programa *Redes*, de TVE, y dirige la productora audiovisual Smartplanet. Especialista en el impacto de las nuevas tecnologías, fue el padrino de la ceremonia de graduación de la UOC 2009-2010 que se celebró en Madrid el 27 de noviembre. Este artículo es una síntesis de la conferencia magistral que pronunció.

Eduard Punset (Barcelona, 1936) is a lawyer, economist and science commentator and has been a minister in the Spanish government, a minister in the Catalan government, an M.P. in the Catalan parliament and an MEP. He was an economics correspondent for the BBC, Economics editor for the Latin American edition of *The Economist* and an economist for the International Monetary Fund in Haiti and the United States. He is the director and presenter of TVE's (Spanish state television company) programme *Redes* (Networks) and runs the audiovisual production company Smartplanet. A specialist in the impact of new technologies, he was the patron of the UOC's graduation ceremony in 2009-2010 which took place in Madrid on 27th November. This article is a précis of the keynote speech he gave.

Hay vida antes de la muerte
There is life before death

Mauricio Skrycky

La joventut ha d'aprendre quines són les eines de lideratge, de la cultura i del poder

La juventud tiene que aprender cuáles son las herramientas del liderazgo, de la cultura y del poder

Young people will have to learn what the tools of leadership, culture and power are

La història de l'evolució ha estat la història d'una lluita infernal entre els que es morien de gana i els que tenien quelcom i es defensaven i atacaven els que es morien de gana, i viceversa. És una pugna interminable a la qual hem posat punt i final gràcies a la ciència i a la tecnologia. Per primera vegada en la història, sobretot arran de la triplicació de l'esperança de vida, la humanitat té futur i ambdós col·lectius no han de seguir barallant-se. I no només tenim futur; estem comprovant que hi ha vida abans de la mort.

Fins fa poc, la gent vivia obsessionada per saber si hi havia vida després de la mort, però

ningú no s'ocupava de saber si hi havia vida abans de la mort. Ara podem dir que hi ha vida abans de la mort i és fantàstic, perquè és la primera vegada que passa. Ningú no reflexiona sobre el període que està acabant. Els governs, les universitats o els companys ens demanen que reflexionem sobre què passarà, sobre com sortirem d'aquesta crisi, però ningú no parla d'on venim. I em sembla que és indispensable pensar en el règim que estem deixant enrere.

La meua és la darrera generació de l'estructura política, jurídica, social i emocional que es va crear fa deu mil anys, amb

La historia de la evolución ha sido la historia de una lucha infernal entre los que se morían de hambre y los que tenían algo y se defendían y atacaban a los que se morían de hambre, y viceversa. Es una pugna inacabable a la que hemos puesto punto final gracias a la ciencia y a la tecnología. Por primera vez en la historia, sobre todo a raíz de la triplicación de la esperanza de vida, la humanidad tiene futuro y esos dos colectivos no tienen por qué seguir pegándose. Y no solo tenemos futuro, sino que estamos constatando que hay vida antes de la muerte.

Hasta ayer la gente vivía obsesionada por saber si había vida después de la muerte, pero nadie se ocupaba de saber si había vida antes de la muerte. Ahora podemos decir que hay vida antes de la muerte y es fantástico, porque es la primera vez que ocurre. Nadie reflexiona sobre el período que está concluyendo. Los gobiernos, las universidades, los compañeros, nos piden que reflexionemos sobre lo que va a pasar, sobre cómo vamos a salir de esta crisis, pero nadie habla de dónde venimos. Creo que es indispensable pensar acerca del régimen del que estamos saliendo.

The history of evolution has been a history of an infernal struggle between those who were dying of hunger and those who had something and defended themselves, attacking those who were dying of hunger, and vice versa. A never-ending struggle which we have put an end to thanks to science and technology. For the first time in history, above all in view of the fact life expectancy has trebled, humanity has a future and these two groups have no excuse to go on fighting each other. Not only do we have a future, but we are also realizing that there is life before death.

Until very recently people would live constantly obsessed about knowing if there was life after death, but nobody bothered to find out if there was life before death. Now we can say that there is and it's great, because it is the first time this has happened. No one ponders on the period drawing to a close. Governments, universities, colleagues ask us to think about what is going to happen, about how we are going to get out of this economic crisis, but no one is talking about where we have come from. I think it's essential to think about the regime we are leaving behind.

els primers assentaments agrícoles. Encara estem en aquella civilització. Quan la humanitat va deixar de ser nòmada, el primer que va fer va ser definir molt bé, i d'una manera molt estricta, la propietat privada. Era la primera vegada que, de tant en tant, sobraven plàtans o pomes, i va sorgir un excedent agrari que no tan sols s'havia de conrear, sinó també preservar. Amb la creació del gran estat nacional i la divisió de la propietat van arribar els governs de la gent gran. És curiós, perquè ni tan sols en els relats bíblics de l'arca de Noè no es parla dels joves, ni tampoc de l'aigua. Els joves tenien un espai

La mía es la última generación de la estructura política, jurídica, social y emocional que se creó hace diez mil años con los primeros asentamientos agrícolas. Estamos todavía en aquella civilización. Cuando la humanidad dejó de ser nómada, lo primero que hizo fue definir muy bien, y muy estrictamente, la propiedad privada. Era la primera vez que de vez en cuando sobraban bananas o manzanas y se creó un excedente agrario que había no solo que cultivar sino también que preservar. Con la creación del gran estado nacional y la división de la propiedad, vino el gobierno de los mayores. Es

My generation is the last to have the political, legal, social and emotional structure which was created ten thousand years ago with the first agricultural settlements. We are still in that civilization. When humanity stopped being nomadic the first thing it did was to clearly and strictly define private property. For the first time, every now and then there was an excess of bananas or apples; this created an agricultural surplus – it was not just about growing but also preserving. With the creation of the large national state and the division of property, along came the government of the eldest.

vital molt curt, i l'aigua no es considerava viva. Òbviament, en aquella societat, la dona formava part del domini que exercia el mascle. La darrera característica d'aquella societat a la qual jo pertanyo com a membre de la seva darrera generació va ser la negació de les emocions socials, individuals i, tanmateix, universals; se'n negava l'existència i, per tant, la possibilitat de gestionar-les.

És bo recordar que, tot i el que pensa molta gent, hauríem de deixar de gestionar els primers assentaments agraris de fa deu mil anys per mirar de descobrir què és el que vindrà: l'educació, els sentiments, els governs que

curioso, porque ni siquiera en los relatos bíblicos del arca de Noé se hablaba de los jóvenes, ni tampoco del agua. Los jóvenes tenían un espacio vital muy corto y el agua no se consideraba viva. En esa sociedad, obviamente, la mujer formaba parte del dominio que ejercía el varón. La última característica de aquella sociedad, a cuya última generación pertenezco, fue la negación de las emociones sociales, individuales pero universales; se negaba su existencia y, por tanto, la posibilidad de gestionarlas.

Es bueno recordar que no debíamos seguir gestionando los primeros asentamientos

It is curious, because not even in the bible stories of Noah's Ark is there a reference to young people, nor to water. The young people's lifetime was very short and water was not regarded as vital. In this society women, of course, were part of the male dominion. The last characteristic of this society, the last generation of which I belong to, was the denial of individual and social emotions which are in fact universal; their existence was denied and as a result any possibility of managing them.

It is good to remember that we do not have to continue managing the first agricul-

vénen, etc. Què hem descobert fins ara? En primer lloc, que cal prendre decisions innovadores per solucionar problemes, i per això no cal fer discursos sinó veure en quins processos estem immersos i saber a quines lleis responem. La joventut haurà d'aprendre quines són les eines del lideratge –per exemple, el carisma o l'empatia–, les eines de la cultura –com ara els rituals socials o l'aprenentatge de la democràcia– o les eines del poder, i descobrir també de qui es poden refiar. I finalment, i per descomptat, hem d'aprendre els mecanismes que ens permetin gestionar processos complexes, i això és el que s'aprèn a la universitat.

>>

agrarios de hace diez mil años, como cree mucha gente, sino que estamos intentando descubrir qué es lo que viene, la educación, los sentimientos, los gobiernos que vienen, etc. ¿Qué hemos descubierto ya? Ante todo, que hace falta tomar decisiones innovadoras para solventar problemas, y para eso no hay que soltar discursos sino desentrañar los procesos en los que estamos metidos y saber a qué leyes obedecen. La juventud tendrá que aprender cuáles son las herramientas del liderazgo, como el carisma o la empatía; las herramientas de la cultura, como los ritos sociales o el aprendizaje de la democracia, las

>>

tural settlements of over ten thousand years ago, as a lot of people think, but rather that we are trying to discover what is in store for us, education, feelings, future governments, etc. What have we discovered so far? Above all, that it is necessary to make innovative decisions to solve problems, and to do so it's no good giving lectures but instead we should unravel the processes we're involved in and find out which laws they obey. Young people will have to learn what the tools of leadership are, like charisma or empathy; what the tools of culture are, like social rites or what we've learnt from democracy, what

>>

No són els recursos els que dicten el futur, sinó el coneixement

<<

En segon lloc, cal tenir una certa visió dels canvis que vénen i no pas dels que han succeït. No hem de fer com els polítics, que es passen la vida discutint sobre coses del passat. La tecnologia i el coneixement exerceixen un paper cada vegada més important en relació amb els recursos. No són recursos el que ens manca. El que és imprescindible és el coneixement, i la tecnologia és el coneixement acumulat. Les situacions en què ens estem endinsant són molt complexes. Els fàrmacs no podran resoldre moltes de les malalties que han sorgit arran de la triplicació de l'esperança de vida, com ara

el Parkinson o l'Alzheimer, i haurem de recórrer cada vegada més a la tecnologia i al coneixement de les cèl·lules vitals, incloses les cèl·lules mare.

En tercer lloc, més important que destil·lar els continguts acadèmics en el cap dels estudiants és convertir els alumnes en bons ciutadans en aquest món globalitzat. Vivim en un món que no té res a veure amb el món que jo vaig conèixer. A la meua classe, tots érem idèntics; érem una gota d'aigua igual a una altra gota d'aigua; avui, però, a les aules hi ha catalins, catalans, bolivians, andalusos, etc. És el món bigarrat, diferent des d'un

punt de vista cultural i ètnic, un món globalitzat que hem d'aprendre a gestionar. És un món tan diferent que també haurem d'aprendre a gestionar allò que tenim en comú: les emocions bàsiques, i universals, l'odi, l'empipament, el menyspreu, la sorpresa, la felicitat, etc. Fins ara, no ens han ensenyat a fer-ho, i aquest és un dels grans interrogants que tenim pendents.

Què més ens caldrà saber o aprendre? Bàsicament, allò que els educands anomenen les noves competències. Jo les reduiria a dues. Una és suggerir mecanismes per focalitzar l'atenció. Les meves filles es quixen

<<

herramientas del poder y descubrir de quién se puede fiar. Y por último, por supuesto, tenemos que aprender los mecanismos que nos permitan gestionar procesos complejos, y eso es lo que se aprende en la universidad.

En segundo lugar, hay que tener cierta visión de los cambios que vienen y no de los que han ocurrido. No hacer como los políticos, que pasan la vida discutiendo cosas del pasado. La tecnología y el conocimiento ejercen un papel creciente con relación a los recursos. Lo que faltan no son recursos. Lo imprescindible es conocer y la tecnología es el conocimiento acumulado. Las situacio-

nes en las que estamos entrando son muy complejas. Los fármacos no podrán resolver muchas de las enfermedades que han aflorado a raíz de la triplicación de la esperanza de vida, como el Parkinson o el Alzheimer, tendremos que recurrir cada vez más a la tecnología y al conocimiento de las células vitales, incluidas las células madre.

En tercer lugar, más importante que destilar contenidos académicos en la mente de los estudiantes, es hacer de ellos unos buenos ciudadanos en este mundo globalizado. Este es un mundo totalmente distinto del que yo había conocido. En mi clase éramos

idénticos; éramos una gota de agua igual a otra gota de agua, mientras que ahora en las aulas hay catalinos, catalanes, bolivianos, andaluces... Es el mundo abigarrado, distinto cultural y étnicamente, un mundo globalizado que tenemos que aprender a gestionar. Es un mundo tan dispar que también tendremos que aprender a gestionar lo que tiene de común: las emociones básicas, y universales, el odio, el enfurruñamiento, el desprecio, la sorpresa, la felicidad, etc. No nos han enseñado hasta ahora a hacerlo y es uno de los grandes interrogantes pendientes.

<<

the tools of power are and find out who can be trusted. And finally of course, we need to learn what the mechanisms are which enable us to manage complex processes, and that is what is learnt at university.

Secondly, you have to have some vision of the changes which are coming, not those that have already happened. We should not be like politicians who spend their lives arguing about things past. Technology and knowledge play a growing role in relationship to resources. It's not resources that are needed. The important thing is knowledge and technology is accumulated knowledge.

The situations we are going into are very complex. Drugs will not be able to solve many of the illnesses which have blossomed as a result of life expectancy trebling, such as Parkinson's or Alzheimer; we will increasingly have to resort to technology and knowledge about vital cells, including stem cells.

Thirdly, more than distilling academic content into students' minds it is more important to make them into good citizens in this globalised world. This world is quite distinct from the one I have known. We were all identical in my year, like peas in a pod,

whereas today you find a classroom full of Catalans, Bolivians, Andalusians and so on. This is a multi-coloured world, culturally and ethnically different, a globalised world which we have to learn to manage. It is such a disparate world that we will also have to learn to manage what we have in common: basic emotions, which are universal ones, hate, sulkiness, contempt, surprise, happiness etc. We have not yet been taught how to do it and it is one of the major questions still to be dealt with.

What else will we have to know about or learn? Basically what students call new

No son los recursos los que dictan el futuro, sino el conocimiento

que les meves netes fan servir tantes pantalles, entre videojocs, internet, la televisió o el telèfon, que són incapaces de centrar l'atenció. Quan m'ho diuen, sempre els responc: "Vaig veure en una escola nord-americana un alumne que duia una samarreta que deia: *'It is not an attention deficit'*". No és cap dèficit d'atenció! És que no els interessa! És que, per trobar una feina, la gent jove ha de focalitzar l'atenció en les coses noves, en les coses que els són indispensables per aconseguir-ho, perquè surten d'un sistema educatiu que va donar feina als joves de la meva generació però que és incapaç de donar-ne

¿Qué más nos hará falta saber o aprender? Básicamente, lo que los educandos llaman las nuevas competencias. Yo las reduciría a dos. Una es sugerir mecanismos para focalizar la atención. Mis hijas se quejan de que mis nietas manejan tantas pantallas de videojuegos, de internet, la televisión, el teléfono, que no son capaces de centrar la atención. Cuando me lo dicen, siempre les contesto: "Vi en una escuela norteamericana a un alumno que llevaba una camiseta en la que ponía *'It is not an attention deficit'*". ¡No es un déficit de atención! ¡Es que no les interesa! Es que para encontrar trabajo, la

skills. I would bring them down to two. One is to suggest mechanisms for focusing attention. My daughters complain that my granddaughters are always on a screen of some sort, be it a videogame, Internet, TV, telephone, so they cannot concentrate. When they say that to me I always answer: "I once saw in a North American school a pupil wearing a t-shirt which said *'It is not an attention deficit'*." The fact is that they don't want to know! To find work, young people need to focus their attention on new things, on the things they need to know to get those jobs, because they come out of an education

It is not resources which will dictate the future, but knowledge

als joves d'avui, llevat que practiquin i asimilïn aquestes noves competències. De la resta, diré que només és fonamental treballar en equip i de manera cooperativa, i no només de manera competitiva, i això tampoc no ho ensenya pràcticament ningú.

Aquesta universitat és fruit de la intel·ligència social. No és el fruit d'aprofundir en el cervell d'una persona de tal manera que cada vegada sàpiga més de menys coses, fins que ho sap tot i res, sinó que és l'espurna que salta quan un cervell es relaciona amb un altre cervell. És això el que hem d'aprendre, que no són els recursos els que dicten el

gente joven necesita focalizar la atención en las cosas nuevas, en las cosas que les son indispensables para conseguirlo, porque salen de un sistema educativo que dio trabajo a los jóvenes de mi generación, pero que es incapaz de darlo a los de hoy, a menos que practiquen y asimilen estas nuevas competencias. De las demás, diré solo que es fundamental saber trabajar en equipo de modo cooperativo, y no solo competitivo, y eso tampoco lo enseña casi nadie.

Esta universidad es fruto de la inteligencia social. No es el fruto de profundizar en el cerebro de una persona de manera que cada vez

system which gave work to the young people of my generation but which does not do the same for today's young, unless they practice and assimilate these new skills. As for the rest, I will only say that it is fundamental to know how to work cooperatively in a team, not just competitively. Another thing which is hardly taught by anyone.

This university is the result of social intelligence. It is not the result of delving into someone's brain in such a way that they increasingly know more about less, until they know everything and nothing, but it is rather the spark which shoots out when one brain

Blog d'Eduard Punset www.eduardpunset.es

Punset: "Es la primera vez en la historia que la humanidad tiene futuro gracias a la ciencia y la tecnología"
tinyurl.com/398ga7q

Eduard Punset a enciclopèdia.cat
tinyurl.com/37o8kkt

Crear hoy las escuelas de mañana (RTVE)
tinyurl.com/3677quo

Punset: "Tenemos un sistema educativo instalado en la prehistoria"
tinyurl.com/23fyher

futur, sinó la intel·ligència i el coneixement. És cert que a l'arca de Noè no es parlava ni de l'aigua ni dels joves i, tot i així, encara que l'aigua pot viure perfectament en aquest planeta sense nosaltres, nosaltres necessitem l'aigua de totes totes. Amb els joves passa exactament el mateix: podrien viure sense nosaltres però, afortunadament, nosaltres no podem viure sense ells. ■

sepa más de menos, hasta que lo sabe todo y nada, sino que es la chispa que salta cuando un cerebro se relaciona con otro cerebro. Eso es lo que tenemos que aprender, que no son los recursos los que dictan el futuro, sino la inteligencia y el conocimiento. Es verdad que en el arca de Noé no se mencionaba ni al agua ni a los jóvenes, y sin embargo aunque el agua puede vivir perfectamente en este planeta sin nosotros, nosotros necesitamos absolutamente al agua. Con los jóvenes pasa exactamente lo mismo: podrían vivir sin nosotros, pero afortunadamente, nosotros no podemos vivir sin ellos. ■

reacts with another brain. This is what we have to learn, that it is not resources which will dictate the future, but intelligence and knowledge. It's true that in Noah's Ark neither the young nor water was talked about, and yet although water can live perfectly well on this planet without us, we most definitely need water. It's exactly the same with young people: they could live without us, but luckily we cannot live without them. ■